

Brüssel, 25.9.2014
COM(2014) 398 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2014) 398 final of 02.07.2014.

Concerns all language versions.

Correction of typographical and formatting errors, introduction of a new footnote 9 and correction of the references in footnotes 2, 3, 4 and 10.

The text shall read as follows:

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava

{ SWD(2014) 206 final }

{ SWD(2014) 211 final }

Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava

1. Sissejuhatus: ringmajandus jätkusuutliku majanduskasvu toetuseks

Meie majanduses jäetakse kõrvale väärtuslikke materjale. Maailmas, kus nõudlus ammenduvate ja mõnikord nappide ressursside järele ning konkurents nende ressursside pärast suureneb ning kus surve loodusvaradele kahjustab üha rohkem keskkonda ja muudab selle vastuvõtlikumaks, võib Euroopa saada majanduslikku ja keskkonnaalast kasu nende ressursside tõhusamast kasutamisest. Alates tööstusrevolutsioonist on meie majanduse kasvumustriks kujunenud põhimõte „võta-valmista-tarbi-viska ära” (take-make-consume and dispose). See on lineaarne mudel, mis põhineb eeldusel, et ressursse on külluses, need on kättesaadavad ja nende kõrvaldamine on odav. Üha enam on selge, et selline suhtumine ohustab Euroopa konkurentsivõimet.

Üleminek ringmajandusele on vajalik selleks, et viia ellu tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” raames loodud ressursitõhususe tegevuskava¹. Ressursitõhususe kiirem ja püsiv suurenemine on käeulatuses ning see võib tuua suurt majanduslikku kasu.

Ringmajandussüsteemid aitavad säilitada toodete lisaväärtust võimalikult kaua ja jäätmeid ei teki. Nendes süsteemides jäävad ressursid majandusse, kui toode on jõudnud oma kasutusaja lõppu, nii et neid ressursse saaks ikka ja jälle tõhusalt kasutada ning luua seega rohkem lisaväärtust. Üleminek ringmajandusele nõuab muudatusi kogu väärtusahelas, alates toote kavandamisest kuni uute äri- ja turumudeliteni ning alates uutest võimalustest kasutada jäätmeid ressursina kuni tarbijate uute käitumisviisideni. See eeldab täielikku süsteemset muutust ning lisaks tehnoloogiale innovatsiooni ka töökorralduses, ühiskonnas, finantsvaldkonnas, meetodites ja meetmetes. Isegi ringmajanduses säilib teatav linearsus, kuna on vaja uut toorainet ja jäätmejäägid kõrvaldatakse.

Tööstussektor tunneb juba praegu tugevat survet ressursside tootlikkuse suurendamiseks. Hinnanguliselt peaks ressursitõhususe suurendamine kogu väärtusahelas vähendama aastaks 2030 vajadust sisendmaterjali järele 17–24 %² ja ressursside parema kasutamisega võiks Euroopa tööstussektor hoida kokku 630 miljardit eurot aastas³. Toote tasandil modelleerimisest lähtuvad ettevõtete uuringud näitavad, et ringmajandusel põhinevate lähenemisviisidega on ELi tööstussektoril märkimisväärsed võimalused kokku hoida materjalikulu ja suurendada ELi SKPd kuni 3,9 %⁴ luues uusi turge ja uusi tooteid ning lisaväärtust ettevõtetele. Seepärast ei ole üllatav, et äriühingud teevad pidevalt tööd selle nimel, et parandada ressursside majandamist, kuid neid hoiavad tagasi erinevad turutõkked.

Kõrgetasemeline Euroopa ressursitõhususe platvorm⁵, mis ühendab valitsusi, ettevõtjaid ja kodanikuühiskonna organisatsioone, kutsus üles tegutsema, et liikuda ringmajanduse poole, mille aluseks oleks pigem korduskasutus ja kvaliteetne ringlussevõtt ning palju vähem esmased toorained.

¹ KOM(2010) 2020, KOM(2011) 21.

² *Macroeconomic modelling of sustainable development and the links between the economy and the environment*, Meyer, B. et al (2011).

³ *Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies*, (2012), Europe INNOVA.

⁴ *Towards the Circular Economy: Economic and business rationale for an accelerated transition* (2012), Ellen MacArthur Foundation.

⁵ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm.

Kooskõlas 2011. aasta *ressursitõhusa Euroopa tegevuskavaga*⁶ tegi komisjon ettepaneku võtta vastu meetmeraamistik ja rõhutas vajadust tervikliku lähenemisviisi järele, mis hõlmaks paljusid poliitikavaldkondi ja tasandeid. Tegevuskava peamisi ideid arendatakse nüüd edasi ka seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis⁷.

Ringmajandusmudeli poole liikumine töötab Euroopa majandusele palju paremat tulevikku. See võimaldaks Euroopal tulla toime praeguste ja tulevaste probleemidega, mis on seotud üleilmse survega ressursidele, ja üha väheneva tarnekindlusega. Ressursside üha uuesti ja uuesti suunamine tagasi tulemuslikku kasutusse, jäätmete vähendamine ning sõltuvuse vähendamine ebakindlastest tarneallikatest on otsene võimalus suurendada vastupidavust ja konkurentsivõimet. See aitab majanduskasvu lahti siduda ressurside kasutamisest ja selle mõjust ning võimaldab seeläbi jätkusuutlikku ja kestvut majanduskasvu.

Aastatel 2000–2011 kasvas ressurside tootlikkus 20 %, kuid see võib olla osaliselt tingitud majanduslanguse mõjust. Sellise kasvumäära hoidmine tähendaks 30 % lisakasvu aastaks 2030 ning sellega võiks suurendada SKPd ligikaudu 1 % võrra, luues üle kahe miljoni töökoha rohkem kui olukorras, mil meetmeid ei võeta⁸. Ressursside tootlikkuse suurendamiseks tehtavate jõupingutuste suurendamine käib käsikäes ELi poliitika praeguste eesmärkidega, milleks on kasvuhoonegaaside heite vähendamine, energiatõhususe suurendamine, ELi majanduse jätkusuutlik reindustrialiseerimine ning toorainete kättesaadavuse tagamine, vähendades samal ajal keskkonnamõju.

On olemas lai valik meetmeid, mille sobivus ressursitõhususe edendamiseks on kinnitust leidnud ning millel on eeliseid ja potentsiaali süsteemsemaks kohaldamiseks. Samuti on astutud samme selleks, et tagada kõnealuste muudatuste positiivne mõju tööhõivele, eelkõige on seda küsimust käsitletud keskkonnasäästlikku tööhõivet⁹ ja VKEdes keskkonnahoidlikku tegevuskava¹⁰ käsitlevas teatises.

2. Progressi võimaldava poliitikaraamistiku loomine

Turud on tõhusa ressursikasutuse ning ringmajanduse jaoks tähtis tegur, kuna materjalide ja energiaga seotud kulud on muutunud ettevõtjatele peamiseks sisendkuludeks. Kuigi turgudel on juba toimumas muutused, on ikka veel palju turutõkkeid ressurside tõhusaks ja tulemuslikuks haldamiseks. Jäätmetekke vältimise, ökodisaini, korduskasutuse ja muude sarnaste meetmetega oleks puhassääst 600 miljardit eurot või 8 % ELi ettevõtjate aastakäibest, vähendades samal ajal kasvuhoonegaaside heidet aastas kokku 2–4 %¹¹. Ent selleks tuleb ületada turutõkked, mis nende võimaluste väljaarendamist takistavad.

Ressursside tootlikkusest võib kasu olla paljudes sektorites ning lisaks võimaldab see Euroopa ettevõtetel saada kasu ökotööstuse turgude kiirest kasvust, mis peaks prognooside kohaselt 2010. ja 2020. aasta vahel kahekordistuma. Rahvusvaheliselt on vaja ressursitõhusust parandada paljudes tööstussektorites.

Olemasolev taristu, ärimudelid ja tehnoloogia koos väljakujunenud käitumis- ja mõtteviisiga hoiavad majandust kinni lineaarses mudelis. Ettevõtetel ei pruugi olla teavet, usaldust ja suutlikkust ringmajandusele üleminekuks. Sageli ei võimalda finantsüsteem investeringuid tõhususe parandamisse või innovaatilistesse ärimudelitesse. Neid investeringuid peetakse

⁶ KOM(2011) 571.

⁷ ELT L 354, 28.12.2013, lk 171–200.

⁸ *Modelling the Economic and Environmental Impacts of Change in Raw Material Consumption* (2014), Cambridge Econometrics et al.

⁹ COM(2014) 446.

¹⁰ COM(2014) 440.

¹¹ *The opportunities to business of improving resource efficiency* (2013), AMEC et al.

riskantsemateks ja keerulisemateks, mis peletab eemale paljud traditsioonilised investoriid. Uute toodete ja teenuste arendamist võivad takistada ka tavapärased tarbimisharjumused. Sellised tõkked kipuvad püsima olukorras, kus hinnad ei kajasta ressursside kasutamise tegelikke kulusid ühiskonnale ja kus poliitikaga ei suudeta anda tugevaid ja järjepidevaid signaale üleminekuks ringmajandusele.

Lähtudes tähtsamate toodete, materjalide ja väärtusahelatega seotud tõendusmaterjalist, teeb komisjon koostööd sidusrühmadega, et töötada välja ringmajandusele üleminekut võimaldav raamistik, kasutades meetmeid, milles on ühendatud arukas reguleerimine, turupõhised vahendid, teadusuuringud ja innovatsioon, stiimulid, teabevahetus ja toetus vabatahtlikele lähenemisviisidele. Selline raamistik aitab tagada jätkusuutliku tööstuse taassünni ELis ning toetada aktiivsetele tarbijatele ja ettevõtetele, pöörates erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd). Rahvusvahelisel tasandil peaks EL tegema tihedat koostööd teiste partneritega nii mitme- kui ka kahepoolsel tasandil, et tagada ringmajanduse kontseptsiooni maksimaalne mõju.

Komisjon:

– analüüsib täiendavalt peamisi turu ja juhtimisega seotud vigu, mis takistavad materjalijäätmete vältimist ja korduskasutamist, võttes arvesse materjali liikide ja kasutusviiside heterogeensust, et aidata kaasa ressursitõhusust toetava poliitikaraamistiku loomisele ELi tasandil.

2.1. Ringmajandust toetav disain ja innovatsioon

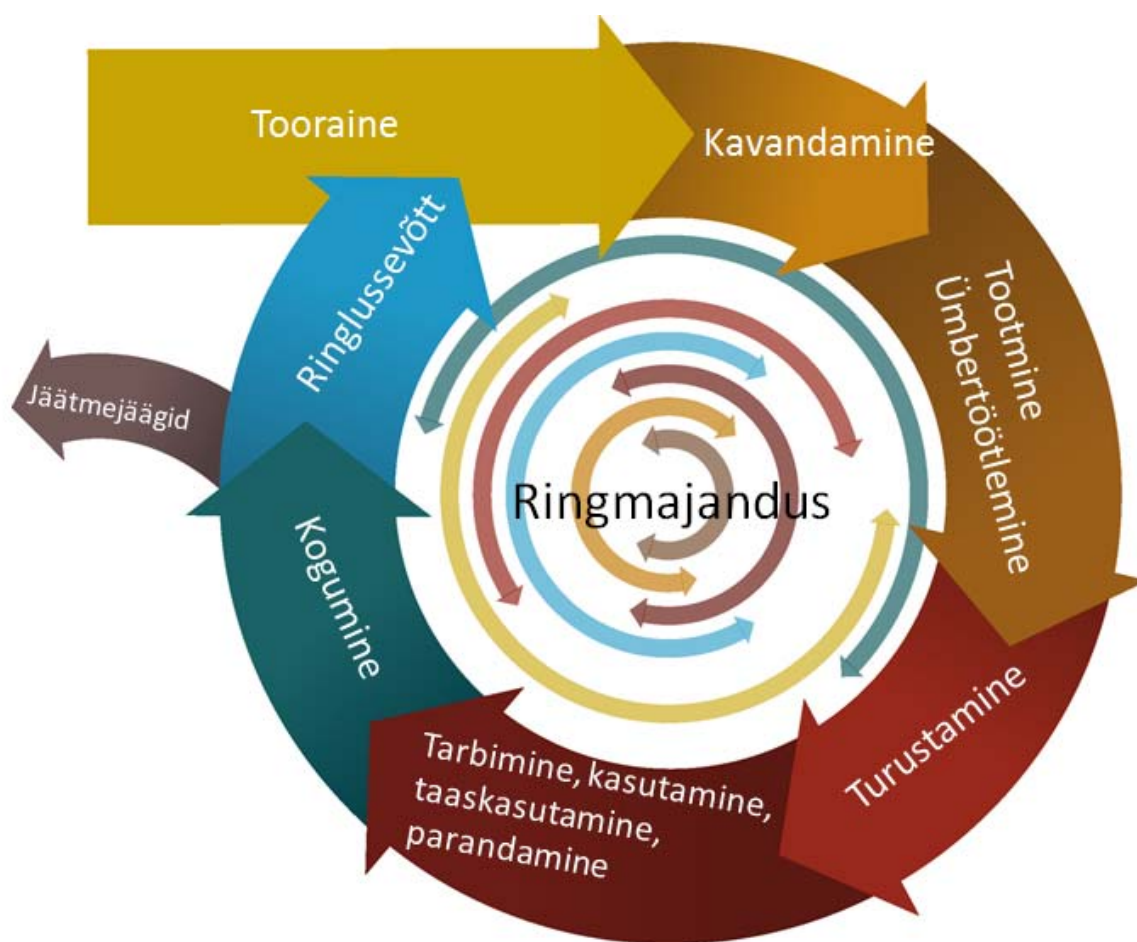
Ringmajandusel põhinevate lähenemisviiside puhul ei otsita lahendusi üksnes sellele, mida teha tootega pärast selle olulusringi lõppu. Selle asemel mõeldakse jäätmete vähendamisele juba toote kavandamise etapis ning innovatsioon toimub kogu väärtusahelas. Näiteks võib see hõlmata järgmist:

- konkreetse teenuse osutamiseks vajalike materjalide koguse vähendamine (vähendamine);
- toodete kasuliku eluea pikendamine (vastupidavus);
- energia- ja materjalikasutuse vähendamine tootmises ja kasutusetappides (tõhusus);
- selliste materjalide kasutamise vähendamine toodetes ja tootmisprotsessides, mis on ohtlikud või mida on keeruline ringlusse võtta (asendamine);
- teise toorme turgude loomine (ringlussevõetavad materjalid) standardite, riigihangete jms põhjal;
- selliste toodete kavandamine, mida on kerge hooldada, parandada, uuendada, ümber töödelda või ringlusse võtta (ökodisain);
- tarbijate jaoks sellekohaste teenuste väljatöötamine (hooldus- ja remonditeenused jne);
- stiimulite loomine jäätmete vähendamiseks ja selle toetamine ning jäätmete nõuetekohane sortimine tarbijate poolt;
- stiimulite loomine jäätmete sortimiseks ja kogumissüsteemide kehtestamiseks, mis vähendavad ringlussevõtu ja korduskasutuse kulusid;
- klastrite moodustamise hõlbustamine, et vältida kõrvalsaaduste muutumist jäätmeks (tööstussümbioos); ning

- tarbija jaoks valiku laiendamine ja parandamine rentimise, laenutamise või teenuste jagamise kaudu alternatiivina toodete omamisele, tagades samal ajal tarbijate huvide kaitse (hinnad, kaitstus, teave, lepingutingimused, kindlustusaspektid jne).

Oluline lähtekoht on tootmisprotsesside, toodete ja teenuste kavandamine. Tooteid saab ümber kujundada selliselt, et neid saaks äraviskamise asemel kasutada kauem, parandada, uuendada, ümber töödelda või lõpuks ringlusse võtta. Tootmisprotsessides tuleks rohkem arvesse võtta toodete korduskasutatavust ja tooraineid ning loodusvarade taastumisvõimet ning samal ajal luua uuenduslike ärimudelitega uutmoodi suhteid ettevõtjate ja tarbijate vahel.

Järgmisel kontseptuaalsel joonisel on lihtsustatud viisil esitatud ringmajanduse mudeli peamised etapid. Igas etapis on võimalik vähendada kulusid ja sõltuvust loodusvaradest, toetada majanduskasvu ja tööhõivet ning vähendada jäätmeid ja kahjulikke heiteid keskkonda. Etapid on omavahel seotud, kuna materjale võib kasutada astmeliselt, näiteks tööstusharu vahetab kõrvalsaadusi, tooteid uuendatakse või need töödeldakse ümber või tarbijad valivad toote-teenuse süsteemid. Eesmärk on vähendada ressursside väljumist ringist, et süsteem toimiks optimaalselt.

Mõne ELi poliitikasuuna ja vahendiga on juba ette nähtud vahendid ja stiimulid, mis on kooskõlas ringmajanduse mudeliga. ELi jäätmealaste õigusaktide alus on jäätmehierarhia. Selle põhjal luuakse järk-järgult paremaid võimalusi jäätmetekke vältimiseks,

korduskasutamise ja ringlussevõtu ettevalmistamiseks ning piiratakse prügilasse ladestamist. Kemikaalipoliitika eesmärk on järk-järgult lõpetada väga ohtlike mürgiste kemikaalide kasutamine. Mõned energiamõjuga toodete suhtes kohaldatavad ökodisainimeetmed hõlmavad nõudeid vastupidavuse suurendamiseks ja ringlussevõtu hõlbustamiseks. Biomajanduse strateegiaga¹² edendatakse bioloogiliste ressursside ja jäätmevoogude jätkusuutlikku ja terviklikku kasutamist toidu, energia ja biopõhiste toodete tootmiseks. Kliimapolitiikaga luuakse stiimuleid energia säästmiseks ja kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks.

Ühine ja sidus ELi raamistik ringmajanduse edendamiseks aitab neid elemente käsitleda koos teadusuuringute ja innovatsiooni toetamiseks loodud raamprogrammiga „Horisont 2020”¹³.

Selleks et toetada ringmajanduse edendamiseks vajalikku tootedisaini ja innovatsiooni, teeb komisjon järgmist:

- tutvustab ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis „Horisont 2020” ringmajanduse poole liikumise võimalusi Euroopas ulatuslike innovatsiooniprojektidega, mis on suunatud koostööle väärtusahelate sees ja vahel, toetades oskuste arendamist ja innovaatiliste lahenduste turule toomist;
- loob tugevdatud partnerluse, et toetada teadusuuringute ja innovatsioonialaseid meetmeid ringmajanduse edendamiseks;
- hõlbustab ringmajandusega sobivate mudelite väljatöötamist toodete ja teenuste jaoks, sealhulgas sidusama tootepoliitika kaudu, ja edendab ökodisaini direktiivi kohaldamist, pöörates suuremat tähelepanu ressursitõhususe kriteeriumidele, sealhulgas tulevaste prioriteetsete tooterühmade jaoks 2015.–2017. aasta töökavas; ning
- toetab biomassi säästval kasutamisel astmelisuse põhimõtet, et biomassi võimalikult tõhusalt ära kasutada, võttes arvesse kõiki biomassi kasutavaid sektoreid.

2.2. Ringmajanduseks vajalike investeeringute toetamine

EL ja liikmesriigid peaksid toetama investeeringuid ringmajanduseks vajaliku innovatsiooni käivitamiseks ja edendamiseks ning finantsüsteemi reformi taustal kõrvaldama takistused ressursitõhususe suurendamiseks vajalike erasektori vahendite mobiliseerimiseks. Komisjoni hiljutistesse ettepanekutesse mittefinantsteavet käsitleva aruandluse,¹⁴ pikaajalise rahastamise¹⁵ ja töandjapensionifondide¹⁶ kohta on lisatud nõuded, mille kohaselt tuleb investoritele avalikustada asjakohane keskkonnateave ja investeerimisriskid, mis on seotud ressursside nappuse ja kliimamuutustega.

Selleks et vähendada riske investoritele, töötatakse välja uuenduslikke rahastamisvahendeid, nagu looduskapitali rahastamisvahend, mille on loonud komisjon ja Euroopa Investeerimispank. Avaliku ja erasektori partnerlused on samuti tõhusad vahendid, et võimendada erasektori meetmeid ja investeeringuid ressursitõhususse. Ringmajandusega seotud eesmärkidele aitavad kindlalt kaasa ressursi- ja energiatõhususe abil saavutatavat jätkusuutlikku töötlevat tööstust käsitlev avaliku ja erasektori partnerlus (Sustainable Process

¹² COM(2012) 60.

¹³ Vt käesoleva teatise lisa.

¹⁴ COM(2013) 207.

¹⁵ COM(2014) 168.

¹⁶ COM(2014) 167.

Industry through Resource and Energy Efficiency, SPIRE) ja biotoorainel põhinevate tööstusharude ühine tehnoloogiaalgatus (Bio-Based Industries Joint Technology Initiative).

Lisaks peab investeringute suunamiseks ressursitõhususse andma poliitikaga õigeid signaale: tuleb kaotada keskkonnakahjulikud toetused ja minna tööjõu maksustamiselt üle saaste ja ressursside maksustamisele. Keskkonnamaksu reformi edenemist ELi liikmesriikides käsitletakse majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames.

Ringmajanduse edendamiseks vajalike investeringute leidmiseks teeb komisjon järgmist:

- hakkab tegelema ressursitõhususe rahastamise ümarlauas¹⁷ kindlakstehtud paljutöotavate valdkondadega, sealhulgas innovaatiliste rahastamisvahenditega, lisades ressursiküsimused äriühingute raamatupidamiseeskirjadesse, selgitades finantsasutuste kohustusi seoses jätkusuutlikkusega (usaldussuhtest tulenevad kohustused), töötades äriühingutele välja meetodika ressurssidega seotud stressitestideks ning uurides, millised on võimalused suunata võlakirjaturult lisavahendeid ressursitõhususe projektide rahastamiseks;
- koostab juhenddokumendi uute riigihankealaste direktiividega keskkonnahoidlike riigihangete valdkonnas pakutavate võimaluste kohta ning soovitusel, kuidas jälgida liikmesriikide tulemusi seoses keskkonnahoidlike riigihangete 50 %-lise indikatiivse osakaalu saavutamise, ¹⁸ toetab innovaatilisi vahendeid, näiteks kommertskasutusele eelnevaid hankeid ja riigihankeid innovatsioonivaldkonnas, ning hõlbustab keskkonnahoidlike riigihangete võrgustike loomist ametiasutuste vahel; ning
- jätkab ringmajanduse prioriteetide lõimimist ELi rahastamisega ja innustab liikmesriike kasutama olemasolevaid ELi vahendeid ringmajanduse programmide ja projektide elluviimiseks, eelkõige Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu.

2.3. Ettevõtjate ja tarbijate kaasamine ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamine

Ettevõtjad ja tarbijad on üleminekul ringmajandusele endiselt võtmetähtsusega. Väärtusahela eri etappides tehtud otsused tuleb paremini siduda, pakkudes ühtseid stiimuleid tootjate, investorite, turustajate, tarbijate ja ringlussevõtjate jaoks ning tagades kulude ja tulude õiglase jaotumise. Ressursside optimaalse jaotumise ja kasutamise tagamiseks tuleb võtta kasutusele turumehhanismid ning turutõrgete ja innovatsiooniga seotud kitsaskohtadega tuleb tegeleda. Tuleb arendada välja toimivad teisese toorme turud. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et ettevõtjad saaksid kasutada ära potentsiaali, mida pakuvad ringmajandusega seotud uued turud, ning et tööturul oleks vajalike oskustega inimesi. Tarbijatel peaks olema võimalik teha teadlikke valikuid, mis põhinevad paremal teabel erinevate toodete keskkonnahoidlikkuse kohta.

Euroopa ressursitõhususe platvorm on teinud ahela eri etappides kindlaks¹⁹ ettevõtjate jaoks palju võimalusi, kuidas materjale tootmisprotsessis või algse tarneahela eri segmentides või muudes tarneahelates uuesti ära kasutada. Need põhinevad edukatel algatustel, mida võiks toetada ja rakendada laiemalt, ning hõlmavad järgmist:

¹⁷ MEMO/13/110

¹⁸ KOM(2008) 400.

¹⁹ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf.

- tootmisetapis: säästva sisseostmise standardid, vabatahtlikud kavad, mida juhivad tööstusharu ja jaemüüjad, ning tööstussümbioos, et pakkuda turgudele kõrvalsaadusi;
- turustusetapis: põhjalikum teave toodetes sisalduvate ressursside, toodete parandamise või ringlussevõtu kohta; platvormi soovitusel on seda nimetatud „tootepassiks“; ning
- tarbimisetapis: ühitarbimismudelid, mis põhinevad toodete laenutamisel, vahetamisel ja rentimisel, ning tooteteenusesüsteemid, et kasutada paremini ära alakasutatud vahendeid või ressursse (nt autod, tööriistad, eluase).

*Keskkonnasäästlike toodete ühtse turu väljakujundamist käsitleva komisjoni teatisega*²⁰ käivitati keskkonnajalajälje vähendamiseks sidusrühmi koondav katsetapp, et töötada välja ühtne kooskõlastatud viis toodete ja organisatsioonide keskkonnamõju mõõtmiseks. Pärast katsetapi läbimist hindab komisjon, kas need meetodid on tulemuslikud ja kas neid saab kohaldada olemasolevate või uute vahendite suhtes, et parandada toodete keskkonnatoimet.

Selliseid meetmeid tuleks laiendada, et tagada tegutsevatele ettevõtjatele head raamtingimused ja võrdsed võimalused kohanemiseks üleilmse ressursside vähenemisega, tunnustada parimaid ettevõtjaid, innustada uusi ettevõtjaid arendama välja tulevikku suunatud lahendusi ja anda tarbijatele usaldusväärset teavet. Euroopa tarbijakaitse tegevuskava²¹ kontekstis algatatud paljusid sidusrühmi hõlmav protsess on näidanud, et on vaja tõhusaid vahendeid eksitavate ja alusetute keskkonnaalaste väidete eest kaitsmiseks.

Tõhusa ja töövõimalusterohke ülemineku tagamiseks tuleb töötajatel arendada asjakohaseid oskusi²². Keskkonnahoidlikke töökohti käsitleva teatisega²³ luuakse raamistik, et suurendada töökohtade loomise võimalusi ringmajanduse poole liikuva ja ressurssitõhusama majandusega ühiskonnas. Riiklikel, piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel ning sotsiaalpartneritel on samuti oluline roll, et arendada välja sihipärased ja kooskõlastatud toetusmeetmed investeeringute, taristu, tehnoloogia ja oskuste vormis, keskendudes eelkõige VKEde vajadustele. Samuti on neil head võimalused, et aidata muuta tarbijate valikut säästvamate toodete ja teenuste kasuks ning toetada muutusi käitumises.

Ettevõtjate, eelkõige VKEde ja tarbijate toetamiseks, teeb komisjon järgmist:

- võtab arvesse 2016. aastani kestva keskkonnajalajälje käsitleva katsetapi tulemusi ning teeb kindlaks, kuidas kasutada keskkonnamõju mõõtmise tulemusi toodete ja protsesside kavandamiseks ning ostjate paremaks teavitamiseks keskkonnasäästlikest valikutest;
- käivitab sidusrühmade vahel ulatusliku koostöö, kasutades selleks kooskõlastamist ja toetusmeetmeid programmi „Horisont 2020“ ja selle vahendite raames, sealhulgas Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi, ökoinnovatsiooni tegevuskava, VKEdele suunatud keskkonnahoidlikku tegevuskava ning Euroopa tarbijakaitse tegevuskava;
- toetub toorainealase Euroopa innovatsioonipartnerluse sidusrühmade kohustustele, mis on otseselt seotud ressursside tootlikkusega;
- toetab töökohtade loomist ja oskuste arendamist poliitika tõhusama koordineerimise kaudu, suunates ELi rahalisi vahendeid programmidesse ja kavadesse, millega toetatakse

²⁰ COM(2013) 196 ja komisjoni soovitus 2013/179/EL.

²¹ COM(2012) 225.

²² COM(2012) 173.

²³ COM(2014) 446.

keskkonnahoidlikku majanduskasvu, tõhustades teavitamist ja seiret, sealhulgas Euroopa poolaasta raames, ja tehes koostööd sotsiaalpartnerite, haridus- ja koolitusasutuste ning muude sidusrühmadega; ning

– toetab parimate tavade vahetamist rahvusvahelisel tasandil.

3. Jäätmealase poliitika ja eesmärkide ajakohastamine: jäätmed kui ressurss

Jäätmete muutmine ressursiks on vajalik osa ahela sulgemiseks ringmajandussüsteemides. Euroopa õigusaktides sätestatud eesmärgid ja sihid on aidanud jäätmekäitlust tunduvalt parandada. Need aitavad edendada innovatsiooni ringlussevõtu ja korduskasutuse valdkonnas, vähendada prügilasse ladestamist ja ressursikadu ning luua stiimuleid inimeste käitumise muutmiseks. Kuid ELis toodetakse inimese kohta aastas keskmiselt ikka veel umbes viis tonni jäätmeid ja sellest võetakse tõhusalt ringlusse veidi rohkem kui kolmandik.

Euroopa Liit on väljendanud poliitilist tahet²⁴ vähendada jäätmeteket, võtta jäätmed ringlusse nii, et neist saaks liidu jaoks peamine ja usaldusväärne toormeallikas, toota jäätmeenergiat üksnes ringlussevõtmiseks kõlbmatutest materjalidest ning praktiliselt lõpetada jäätmete prügilatesse ladestamine. Jäätmepoliitika edasiarendamine toob suhteliselt väikeste või olematute kuludega märkimisväärset kasu seoses majanduskasvu ja töökohtade loomisega, aidates samal ajal kaasa keskkonnaseisundi parandamisele. Seoses globaalsete turgudega peaks kaugeleulatuv jäätmepoliitika edendama innovatsiooni ja aitama muuta ELi ettevõtteid jäätmekäitlusteenuste osutamise alal veelgi konkurentsivõimelisemaks ja pakkuma uusi turuvõimalusi ELi eksportijatele.

3.1. Ringlussevõtva ühiskonna poole liikumiseks vajalike jäätmealaste eesmärkide määratlemine

Euroopa on astunud olulisi samme jäätmete ressursiks muutmisel ja jätkusuutlike jäätmekäitlusviiside edendamisel (nt ringlussevõtt). Tulemused on aga liikmesriigiti väga erinevad. Kuus liikmesriiki on olmejäätmete prügilasse ladestamise juba praktiliselt lõpetanud ning vähendanud seda viimase 20 aasta jooksul 90 %-lt vähem kui 5 %-le ja suurendanud ringlussevõtu määrasid teatavates piirkondades 85 %-ni. Mujal aga ladestatakse üle 90 % jäätmetest ikka veel prügilatesse ja ringlusse võetakse vähem kui 5 % jäätmetest.

On vaja tugevaid poliitilisi signaale, et tagada investeeringute pikemaajaline prognoositavus ja saavutada olukord, kus selliseid materjale nagu plast, klaas, metallid, paber, puit, kumm ja muud ringlussevõetavad materjalid saaks teisese toormena konkurentsivõimelise hinnaga uuesti kasutusele võtta. Sellise prognoositavuse tagamiseks on vaja kehtestada selged ringlussevõtu eesmärgid aastani 2030. Jäätmete liigiti kogumine nende tekkekohas koos usaldusväärse metoodikaga ringlussevõtu määrade arvutamiseks tagab ringlussevõtu kõrge kvaliteedi ja aitab kaasa kvaliteetse teisese toorme turu arengule. Selleks tuleks täpsustada praegust meetodit, millega hinnatakse, millised jäätmed tegelikkuses ringlusse võetakse, kuna praegu märgivad mõned liikmesriigid kogutud jäätmed ringlussevõetud jäätmetena hoolimata märkimisväärsest materjalikaost nende kahe etapi vahel. Kõigi ringlussevõetavate jäätmete prügilasse ladestamine tuleks 2025. aastaks järk-järgult lõpetada. Liikmesriigid peaksid püüdma prügilasse ladestamise ka tegelikkuses praktiliselt lõpetada 2030. aastaks. Korduskasutuseks ja ringlussevõtuks kõlbmatuid jäätmeid tuleks kasutada energia saamiseks (sealhulgas jäätmete muundamine energiaks ja biokütuste kasutamine). See eeldab ELi

²⁴ 7. keskkonnaalane tegevusprogramm.

praeguse ebaühtlaselt jaotunud jäätmete energiakasutuse võimsuse tõhusamat kasutamist ning meetmeid ülevõimsuse vältimiseks.

Selliste meetmete edukas rakendamine võib ELis luua 2030. aastaks rohkem kui 180 000 otsest töökohta lisaks hinnangulisele 400 000 töökohale, mis luuakse kehtivate jäätmealaste õigusaktide rakendamisega²⁵. Sellega rahuldatakse 10–40 % ELi tooraine nõudlusest, aidates samal ajal saavutada 2030. aastaks seatud ELi eesmärki vähendada kasvuhoonegaaside heidet 40 % võrra. 2030. aastal oleks võimalik vältida 62 Mt CO₂ ekvivalenttonni aastas.

Selleks, et edendada majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast kasu, mis saadakse olmejäätmete paremast käitlemisest, teeb komisjon ettepaneku:

- suurendada olmejäätmete korduskasutamist ja ringlussevõttu 2030. aastaks vähemalt 70 %-ni;
- suurendada pakendijäätmete ringlussevõtu määra 2030. aastaks 80 %-ni; vahe-eesmärk oleks suurendada seda määra 2020. aastaks 60 %-ni ja 2025. aastaks 70 %-ni, sealhulgas tuleks kehtestada eesmärgid konkreetsete materjalide jaoks;
- keelustada 2025. aastaks ringlussevõetava plasti, metallide, klaasi, paberi, kartongi ja biolagunevate jäätmete prügilasse ladestamine; liikmesriigid peaksid püüdma prügilasse ladestamise praktiliselt lõpetada 2030. aastaks²⁶;
- edendada veelgi kvaliteetse teisese toorme turgude arengut, sealhulgas hinnata jäätmekehtluse lakkamise kriteeriumide lisaväärtust konkreetsete materjalide puhul; ning
- täpsustada ringlussevõetavate materjalide suhtes kohaldatavat arvutusmeetodit, et tagada ringlussevõtu kõrge kvaliteet.

3.2. Jäätmealaste õigusaktide lihtsustamine ja parem rakendamine

Liikmesriigid võivad ise otsustada, kuidas sihte saavutada. Siiski oleks võimalik jäätmealaseid õigusakte riiklikul tasandil veelgi lihtsustada ja vähendada praegusi erinevusi.

Komisjon töötas 2012. aastal välja jäätmekäitluse tulemustabeli ja tegevuskavad, milles on esitatud konkreetsed soovitusel kõige nõrgemate tulemustega liikmesriikidele. Komisjon pöörab jätkuvalt erilist tähelepanu sihtide saavutamisest kõige kaugemal olevatele liikmesriikidele ning püüab koos nendega rakendamisega seotud probleeme varakult lahendada. Riiklikku jäätmekäitlust on aidanud parandada majanduslikud meetmed.

Eelkõige on tõhusaks osutunud jäätmete prügilasse ladestamise ja põletamise maksustamine, jäätmete äraviskamise maksustamise süsteemid ja laiendatud tootjavastutuse süsteemid ning kohalikele ametiasutustele pakutavad stiimulid jäätmetekke vältimise, jäätmete korduskasutuse ja ringlussevõtu edendamiseks. Ka prügilasse ladestamise keelud on osutunud tõhusaks. Tootjavastutussüsteemi käsitlevate miinimumnõuete kehtestamine ELi tasandil aitab kärpida kulusid ja kõrvaldada tõkkes, millega tootjad puutuvad kokku, kui nad peavad täitma mitme erineva süsteemi nõudeid ELis.

Euroopa vahenditest võib toetada liikmesriikide püüdlusi integreeritud jäätmekäitluse edendamisel, sealhulgas jäätmete liigiti kogumine ning korduskasutamiseks ja

²⁵ Talituste töödokument (2014) 207.

²⁶ Teatav osa jäätmejääkidest on korduskasutamiseks kõlbmatu ja seega võib seda ladestada prügilasse, kuna alternatiivsed töötlemisvõimalused praegu puuduvad. Selle piirmääraks oleks kuni 5 %.

ringlussevõtuks vajalik taristu. Jäätmete prügilasse ladestamist ja eraldiseisvat põletamist ei tohiks tulevikus enam toetada.

ELi olemasoleva jäätmekäitlusvõimsuse parimaks ärakasutamiseks on vaja paremat planeerimist ja teabejagamist. See võib hõlmata vähemalt üleminekumeetmena ka seda, et ELis tuleks suunata rohkem jäätmesaadetisi kõige kaasaegsematesse ja tõhusamatesse jäätmekäitluskohtadesse.

Riiklikul tasandil andmekogumist ja aruandlust on võimalik veelgi ühtlustada ja lihtsustada ning suurendada andmete usaldusväärsust ja järjepidevust kogu ELis. Ühiste näitajate kehtestamine aitab liikmesriikide tulemusi paremini jälgida ja võrrelda²⁷.

Meetmed jäätmealaste õigusaktide lihtsustamiseks ja nende tõhususe ja tulemuslikkuse tagamiseks hakkavad tuginema tööle, mis on juba tehtud selle nimel, et vähendada jäätme poliitika halduskulusid. Näiteks on teatavatele VKEdele kehtestatud erandid jäätmete tagasivõtmist käsitlevatest nõuetest ning tehtud jõupingutusi selleks, et kehtestada jäätmesaadetisi puudutav kohustuslik elektrooniline andmevahetussüsteem.

Selleks, et ELi õigusaktidest saadav kasu edasi anda lihtsustamise ja parema rakendamise kaudu, teeb komisjon ettepaneku:

- vähendada jäätmealaste sihtide kattuvust ning ühtlustada mõisted;
- lihtsustada märkimisväärselt liikmesriikide aruandluskohustusi, sealhulgas täpsustada ja ühtlustada arvutusmeetodeid, mida kohaldatakse olmejäätmeid, prügilasse ladestamist ja pakendijäätmeid käsitlevate sihtide suhtes;
- võimaldada liikmesriikidel vabastada VKEd või ettevõtted, kes koguvad ja/või transpordivad väga väikestes kogustes tavajäätmeid, jäätmete raamdirektiivi kohastest üldistest loonõuetest või registreerimist käsitlevatest nõuetest;
- kehtestada iga-aastane aruandlus, mille puhul kõik jäätmealased andmed esitatakse ühtse kontaktpunkti kaudu, ning viia jäätme statistika kooskõlla ELi jäätmealaste õigusaktide nõuetega ja võrrelda samal ajal riiklikku metoodikat statistikastandarditega;
- nõuda elektrooniliste andmekontrollisüsteemide väljatöötamist ning kolmanda isiku poolset andmete kontrollimist liikmesriikides;
- luua varajase hoiatamise mehhanism, millega tagada, et liikmesriigid kehtestaksid asjakohased meetmed sihtide õigeaegseks täitmiseks;
- kehtestada laiendatud tootjavastutuse süsteemide minimaalsed toimimistingimused, mida saab riigi tasandil või ELi juhenddokumentides edasi arendada, ning edendada majanduslike vahendite kasutamist liikmesriikides; ning
- edendada otseinvesteeringuid jäätmekäitlusvõimalustesse jäätme hierarhia tipus (välimine, korduskasutamine, ringlussevõtt).

3.3. Konkreetsete jäätmealaste probleemide lahendamine

Ressursside olulise kao või keskkonnamõjuga seotud konkreetsete jäätmealaste probleemide lahendamiseks on vaja selleks kohandatud lähenemisviise.

²⁷ Näiteks olmejäätmete ringlussevõtu sihi puhul on lubatud kasutada nelja arvutusmeetodit. Olenevalt valitud meetodist, võivad tulemused olla üsna erinevad (umbes 20 %).

Jäätmetekke vältimine. Kõiki ringmajanduse etappe mõjutav prioriteet on tagada jäätmetekke vähenemine. Liikmesriigid on jäätmete raamdirektiivi alusel võtnud hiljuti vastu jäätmetekke vältimise programme, mida praegu vaatab läbi Euroopa Keskkonnaamet. Pärast hindamist töötab komisjon välja algatused, millega edendatakse jäätmetekke vältimise head tava ELis.

Merepraht. Merepraht saastab randasid, kahjustab mereelustikku ning tekitab pikaks ajaks probleeme jäätmetega, mida on kulukas koristada. Seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis kutsutakse üles seadma kogu liitu hõlmavat kvantitatiivset vähendamissiht, mida toetavad allikapõhised meetmed.

ELi läbivaadatud jäätmealaste õigusaktide paketi sätetatud meetmete täielik rakendamine võiks aidata vähendada mereprahti 2020. aastaks 13 % ja 2030. aastaks 27 %. Konkreetse vähendamissihhi seadmine 2020. aastaks annaks selge signaali liikmesriikidele, kes praegu töötavad välja meetmeid, et saavutada merevee „hea keskkonnaseisund“ 2020. aastaks vastavalt merestrategia raamdirektiivile, ning hoogustaks mereprahi tegevuskavade väljatöötamist nelja piirkondliku merekonventsiooni raames. Muud ELi meetmed, mis sisaldavad muu hulgas sadamates laevaheite ja lastijäätmete vastuvõtmise seadmeid käsitleva direktiivi²⁸ käimasoleva hindamise tulemusi, aitavad samuti kaasa selle sihi saavutamisele. Muudest maal ja merel asuvatest allikatest pärit jäätmete vähendamise võimaluste täiendava analüüsi põhjal töötatakse õigeaegselt välja teine etapp vähendamissihhi saavutamiseks. Sealjuures võetakse arvesse ÜRO 2012. aasta säästva arengu konverentsil võetud kohustust vähendada 2025. aastaks mereprahti märkimisväärselt.

Ehitus- ja lammutuspraht. Ringlussevõetavate materjalide turud on olulised ehitus- ja lammutusjäätmete ringlussevõtu suurendamiseks. Hoonesektori ressursitõhususe suurendamise võimalusi käsitleva komisjoni teatise kohaselt lisatakse hoonete keskkonnatoime hindamise raamistikku võimalused, kuidas ehitus- ja lammutusprahti paremini hallata ning kuidas suurendada ehitusmaterjalide ringlussevõetavust ja ringlussevõetava materjali sisaldust²⁹.

Lisaks hakatakse kavandatud varajase hoiatamise mehhanismi raames kontrollima liikmesriikide edusamme seoses sihiga võtta 2020. aastaks ringlusse 70 % jäätmetest. Lisaks rakendatakse meetmeid, mis hõlmavad ehitus- ja lammutusprahi prügilasse ladestamise tasude suurendamist või täiendava sorteerimise kohustusi suuremates lammutuskohtades, et parandada ringlussevõetavate materjalide kvaliteeti.

Toidujäätmed. Hinnanguliselt läheb kuni 30 % kogu maailmas toodetud toidust kaduma või visatakse ära. Komisjon kavatseb esitada konkreetsed ettepanekud, et vähendada toidujäätmeid.

Ohtlikud jäätmed. Ohtlike jäätmete nõuetekohane käitlemine on jätkuvalt probleemiks, kuna puuduvad andmed selle kohta, millise töötuse on need jäätmed varem läbinud. Jäätmealaste andmete säilitamise ja jälgitavuse tugevdamiseks luuakse ohtlike jäätmete registrid ning tehakse kindlaks liikmesriikide ohtlike jäätmete käitlemise süsteemide võimalused ja kitsaskohad. Neid registreid võib järk-järgult laiendada teist liiki jäätmetele, nagu seda juba tehakse mitmes liikmesriigis.

Plastijäätmed. Plastitootmine kasvab ELis eeldatavasti 5 % aastas. Vaid 24 % plastijäätmetest võetakse ringlusse, peaaegu 50 % ladestatakse prügilasse ja ülejäänud põletatakse. Komisjon viis seoses plastijäätmetega 2013. aastal läbi avaliku konsultatsiooni,³⁰ mille käigus kerkis

²⁸ Direktiiv 2000/59/EÜ.

²⁹ COM(2014) 445.

³⁰ COM(2013) 123.

esile palju võimalusi kasutada plasti säästvamalt. Tugevat toetust leidis plaan lõpetada plasti prügilasse ladestamine ning parandada plasti ja plasttoodete disaini. Komisjoni hiljutine ettepanek, millega võimaldatakse liikmesriikidel piirata kilekottide kasutamist³¹ ning käesolevas teatises esitatud ettepanekud suurendada ringlussevõttu ning loobuda prügilasse ladestamisest on olulised sammud plastijäätmete käitlemise parandamiseks.

Kriitilise tähtsusega toorainete ringlussevõtt. Kõik toorained on olulised, kuid erilist tähelepanu vääriavad kriitilise tähtsusega toorained, kuna nende tootmine maailmas on koondunud vähestesse riikidesse. Samal ajal on paljude selliste toorainete asendamise ja ringlussevõtu määrad väikesed. Komisjon edendab tooraineid käsitleva algatuse³² ja Euroopa innovatsioonipartnerluse raames kriitilise tähtsusega toorainete tõhusat kasutamist ja ringlussevõttu.

Ebaseaduslikud jäätmesaadetised. Komisjon tõhustab meetmeid, et tagada vastavus ELi õigusaktidele, eelkõige määrusele (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta, mida on hiljuti muudetud, et tugevdada jäätmesaadetiste kontrolli.

Fosfori ringlussevõtt. Fosfor on oluline ressurss toidu tootmiseks, kuid sellega kaasneb märkimisväärne tarnekindlusega seotud risk ning fosfori praegusel kasutamisel tekib fosfori olerusringi igas etapis jäätmeid ja kadusid. Komisjon töötab fosfori säästvat kasutamist käsitleva konsultatiivse teatise³³ põhjal välja raamistiku edasiseks tegevuseks.

Konkreetsete jäätmeprobleemide lahendamiseks teeb komisjon järgmist:

- teeb ettepaneku püüda vähendada 2020. aastaks **mereprahti** 30 % võrra kümne kõige tavalisema randadest leitud prahiliigi ja leitud püügivahendite osas; loetelu kohandatakse kõigi nelja ELi merepiirkonnaga;
- kavandab meetmeid, et ergutada **ehitus- ja lammutusprahist** saadud ringlussevõetud materjalide turge ning töötada välja ELi ühine raamistik hoonete keskkonnasäästlikkuse hindamiseks;
- teeb ettepaneku, et liikmesriigid töötaksid välja riiklikud toidujäätmete tekke vältimise strateegiaid ning püüab tagada, et tootmise, jaemüügi, turustuse, toitlustuse ja majutuse sektoris ning kojumajapidamistes vähendatakse **toidujäätmete** teket 2025. aastaks vähemalt 30 %;
- näeb ette nõuetekohase registrisüsteemi väljatöötamise vähemalt **ohtrike jäätmete** jaoks kõigis liikmesriikides;

lisaks ettepanekule vähendada õhukeste **plastkandekottide** tarbimist, teeb ettepaneku keelustada 2025. aastaks plasti prügilasse ladestamine;

– teeb ettepaneku, et liikmesriigid lisaksid riiklikesse jäätmekavadesse meetmed selliste jäätmete kogumise ja ringlussevõtu kohta, mis sisaldavad olulises koguses kriitilise tähtsusega toorainet; ning

– kavatseb välja töötada **fosforit** käsitleva poliitikaraamistiku, et suurendada selle ringlussevõttu, edendada innovatsiooni, parandada turutingimusi ja viia selle säästvat kasutamist käsitlevad sätted sisse ELi õigusaktidesse väetiste, toidu, vee ja jäätmete valdkonnas.

³¹ COM(2013) 761.

³² KOM(2011) 25.

³³ COM(2013) 517.

4. Ressursitõhususe sihi kehtestamine

Liikmesriigid ja Euroopa Parlament leppisid seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis kokku, et Euroopa Liit peaks kehtestama ressursitõhususe näitajad ja eesmärgid ning hindama, kas oleks asjakohane lisada põhinäitaja ja -siht Euroopa poolaastasse. Pärast põhjalikke konsultatsioone leiti, et ressursitootlikkus, mida mõõdetakse SKP ja tooraine tarbimise suhtega, on ressursitõhususe sihi kõige sobivam näitaja³⁴.

Realistlik eesmärk, milles EL ja liikmesriigid ressursside tootlikkuse suurendamiseks kokku lepivad, koondaks poliitilist tähelepanu ja kasutaks ära praegu tähelepanuta jäänud ringmajanduse potentsiaali luua jätkusuutlikku majanduskasvu ja töökohti ning suurendaks ELi meetmete sidusust. See oleks proportsionaalne viis sellise sidususe tagamiseks ja meetmete võtmise ergutamiseks.

EL on juba prognoosinud, et praeguse olukorra jätkumise korral suurendatakse ressursside tootlikkust 2014. ja 2030. aasta vahel 15 % võrra. Kui kasutada ringmajandusele ülemineku edendamiseks arukat poliitikat, nagu on soovitanud Euroopa ressursitõhususe platvorm, oleks võimalik seda määra kahekordistada. Ressursside tootlikkuse suurendamine 30 % võrra aitab märkimisväärselt suurendada majanduskasvu jätkusuutlikkust ning lisaks sellele luua töökohti ja suurendada SKPd³⁵.

Tööstussektor saaks ressursside tootlikkuse suurenemisest kasu konkurentsivõime tugevnemise kaudu³⁶. Ressurssidega seotud kulud võivad moodustada olulise osa tööstussektori kulude struktuurist. Samuti on tööstusel vaja kättesaadavaid ja prognoositavaid tarneid³⁷. Nii tekiks kohene rahaline kasu ning pikemaajaline strateegiline kasu, kuna kasvav globaalne nõudlus tõstab ressursside hindu ja suurendab nende volatiilsust. Seepärast aitaks ressursitõhususe maksimaalne suurendamine Euroopal saavutada reindustrialiseerimise eesmärki.

Mittesiduv ning ELi tasandil kehtestatud ressursside tootlikkuse siht tõukaks tagant neid liikmesriike, kes ei ole veel riiklikul tasandil sihti kehtestanud, töötama välja meetmeid, milles võetakse arvesse ressursikasutust. Selle tulemuseks oleks tasakaalustatumad meetmed, milles võetakse arvesse laiemaid majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid tagajärgi ning mis selle lünga täidaksid.

Liikmesriigid oleksid vabad otsima tasakaalu selliste poliitikasuundade ja meetmete vahel, mis on majanduslikult ja keskkonnaalaselts kõige kasulikumad ja kooskõlas laiemate poliitikaeesmärkidega. Seda tehes saaksid nad kasu juba tõhusaks osutunud, kuid veel laialdaselt rakendamata heast tavast, mida nad võiksid kohandada vastavalt oma vajadustele ja asjaoludele. Praegu toimub strateegia „Euroopa 2020” läbivaatamine³⁸. Seda toetab avalik konsultatsioon, mille käigus kogutakse arvamusi selle edasiarendamise kohta. Seepärast leiab

³⁴ Tooraine tarbimine on koondnäitaja (tonnides), millega mõõdetakse kõiki majanduses kasutatavaid ressursse, võttes samal ajal arvesse impordis peituvat ressursikasutust. Praegu on selline näitaja kasutatav ELi ja mõne liikmesriigi puhul. Riigid, kus tooraine tarbimise koondnäitajat ei ole veel võimalik kasutada, võivad vahepeal kasutada kodumaise materjalitarbimise näitajat.

³⁵ SWD(2014) 211.

³⁶ Sidusrühmad eelistasid tooraine tarbimist ressursikasutuse näitajana, sest see hõlmab ressursikasutust nii imporditud kui ka kodumaiste toodete puhul ja võimaldab seega nende ressursitõhusust õiglaselt võrrelda.

³⁷ Hiljutised terase- ja alumiiniumisektori uuringud näitavad, et toorained moodustavad umbes 30–40 protsenti nende kulude struktuurist. See on näiteks rohkem kui tööjõukulud.

³⁸ COM(2014) 130, 19.3.2014; Ülevaade tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” rakendamise edusammudest

komisjon, et kõik võimalikud otsused ressursside tootlikkuse üldsihi kehtestamise kohta tuleks teha kõnealuse läbivaatamise raames, võttes arvesse avaliku konsultatsiooni tulemusi ja Euroopa ressursitõhususe platvormi soovitusi.

Selleks et poliitiliste otsuste tegijatel oleks üldpilt ressurssidega seotud keskkonnasurve, tuleb arvesse võtta muid näitajaid, eelkõige veekasutuse ja piiratud maismaaresursside kohta. Eurostat on alates 2013. aastast avaldanud koos strateegia „Euroopa 2020” näitajatega ressursitõhususe tulemustabelit³⁹. See on ette nähtud selleks, et jälgida *ressursitõhusa Euroopa tegevuskava* rakendamist, tutvustada ressurssidevahelisi seoseid ning kaasata sidusrühmi sotsiaalse arengu mõõtmise protsessi, mis toimub lisaks SKPle ka muude näitajate alusel.

Selleks et kasutada ära ressursitõhususe potentsiaali jätkusuutliku majanduskasvu kontekstis:

- võtab komisjon arvesse Euroopa ressursitõhususe platvormi soovitusi seoses ressursitõhususe üldsihiga ning strateegia „Euroopa 2020” läbivaatamise raames toimuva avaliku konsultatsiooni tulemusi;
- samal ajal arendatakse edasi ressursitõhususe tulemustabelit, mida kasutatakse muude ressursside kui süsinik ja materjalid (eelkõige maismaa ja vesi) kasutamise jälgimiseks; ning
- riiklikud statistikaametid peaksid töötama selle nimel, et kehtestada Euroopa statistikasüsteemis ühiselt heaks kiidetud metoodika riiklikul tasandil tooraine tarbimise arvutamiseks.

³⁹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/ree_scoreboard.